

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO

Javna ustanova Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU
JAVNE USTANOVE INSTITUT ZA RAZVOJ PREDUNIVERZITETSKOG
OBRAZOVANJA KANTONA SARAJEVO

Sarajevo, april 2026. godine

Na osnovu člana 27. stav (1) alineja (6) Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94), člana 17. stav (1) tačka a) Odluke o osnivanju Javne ustanove Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 37/21) i člana 26. stav (1) tačka a) Pravila Javne ustanove Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo broj: 30/22 od 16.03.2022. godine i broj: 01-1-02-9635/24 od 26.12.2024. godine, a u vezi sa članom 22. tačka d) i članom 23. Zakona o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 79/20), a uzimajući kao osnovu Akt o procjeni rizika broj: 211-04/24 od 03.04.2024. godine koji je izradila ovlaštena organizacija Granulo - RE d.o.o. Sarajevo, Upravni odbor JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, na svojoj 58. sjednici održanoj dana 16. 4. 2026. godine donio je

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU U JAVNOJ USTANOVI INSTITUT ZA RAZVOJ PREDUNIVERZITETSKOG OBRAZOVANJA KANTONA SARAJEVO

I – OPŠTE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

(1) Pravilnikom o zaštiti na radu u Javnoj ustanovi Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Poslodavac) reguliše se zaštita zdravlja radnika na radu, zaštita od povreda na radu kao i profesionalnih i ostalih oboljenja i stvaranje povoljnijih uslova rada. Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve radnike zaposlene kod Poslodavca.

(2) Ovim Pravilnikom se naročito utvrđuju:

- a) organizacija provođenja zaštite na radu,
- b) pravila prevencije i zaštite,
- c) poslovi sa povećanim rizikom,
- d) poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena,
- e) način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika,
- f) sredstva i oprema lične zaštite koja pripadaju radniku,
- g) prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti,
- h) druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 2.

(Sigurnost i zaštita zdravlja na radu)

(1) Sigurnost i zaštita zdravlja na radu je osiguranje takvih uslova na radu kojima se u najvećoj mogućoj mjeri sprječava nastanak povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavku za punu fizičku, psihičku i socijalnu sigurnost radnika.

Član 3.

(Lica koja imaju pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu)

(1) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu kod poslodavca ima:

- a) radnik,
- b) lice koje je kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
- c) lice koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju kod poslodavca,
- d) učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
- e) drugo lice koje se zatekne u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njegovom prisustvu poslodavac upoznat.

(2) Ovo pravo podrazumijeva i obavezu i odgovornost navedenih radnika i drugih lica da poštuju i provode propisane mjere zaštite na radu za vrijeme rada i boravka u prostoru Poslodavca kao i za vrijeme

obavljanja ugovorenih poslova u prostorima poslovnih partnera, u skladu sa propisima tih poslovnih partnera.

Član 4. **(Učešće vijeća zaposlenika i radnika)**

(1) Vijeće zaposlenika učestvuje u uređivanju i unapređivanju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

(2) Poslodavac se savjetuje sa radnicima i/ili njihovim predstavnicima i omogućava im da učestvuju u raspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a posebno da učestvuju u:

- a) raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- b) svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
- c) imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za obezbjeđenje zdravih i sigurnih uvjeta rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika,
- d) planiranju i organizovanju osposobljavanja radnika u oblasti zaštite na radu.

Član 5. **(Definicije pojmova)**

Pojmovi koji se koriste u ovom pravilniku:

- a) **Radnik** je lice koje radi kod poslodavca na osnovu ugovora o radu i ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova;
- b) **Mjesto rada** je prostor namijenjen za obavljanje poslova (u objektu ili na otvorenom), u kojem radnik boravi i ima pristup u toku rada, kao i svaki prostor, odnosno prostorija u kojem se obavlja posao i koji je pod posrednim ili neposrednim nadzorom poslodavca;
- c) **Radna okolina** je prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje mjesto rada, radne uvjete, radne postupke i odnose u procesu rada i u njegovom okruženju;
- d) **Sredstva za rad** u smislu ovog pravilnika su:
 - objekti namijenjeni za rad sa pripadajućim prostorijama, instalacijama i uređajima, prostorijama i površinama za kretanje radnika, te pomoćnim prostorijama i njihovim instalacijama i uređajima, te druga sredstva rada koja se koriste prilikom obavljanja poslova,
 - radna oprema (svaka mašina ili uređaj, aparat, oruđe ili druga oprema koja se upotrebljava za rad),
 - sredstva i oprema lične zaštite pri radu,
 - drugo sredstvo koje se upotrebljava u radnom procesu ili je na bilo koji način povezano sa radnim procesom,
- e) **Radnik za zaštitu na radu** je lice kojem poslodavac povjeri izvršavanje stručnih poslova sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;
- f) **Povjerenik za zaštitu na radu** je lice izabrano ili imenovano da predstavlja zaposlene u oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu kod poslodavca;
- g) **Ovlaštena zdravstvena ustanova** je zdravstvena ustanova koja u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti obavlja djelatnost specifične zdravstvene zaštite radnika/medicine rada;
- h) **Ovlaštena organizacija za zaštitu na radu** je privredno društvo ili ustanova specijalizovana za vršenje periodičnih pregleda iz oblasti zaštite na radu, procjene rizika i osposobljavanja radnika;
- i) **Rizik** je vjerovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika usljed opasnosti;

- j) **Prevenција** u smislu zakona je svaka planirana, odnosno preduzeta mjera u svakoj fazi rada kod poslodavca, čiji je cilj sprječavanje ili smanjenje rizika na radu;
- k) **Procjena rizika** je sistematsko evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;
- l) **Poslovi sa povećanim rizikom** su poslovi na kojim i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera u skladu sa ovim zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze sigurnost i zdravlje radnika;
- m) **Opasne materije** su eksplozivne, zapaljive i otrovne.

II - ORGANIZACIJA PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Član 6. (Zaštita na radu)

Zaštita na radu kao sistemski organizovano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje poslodavac ostvaruje primjenom svih mjera zaštite na radu u skladu sa općim načelima prevencije.

Član 7. (Obaveza osiguranja poslova zaštite na radu)

- (1) Poslodavac je dužan obezbijediti uslove za organizovanje i sprovođenje zaštite i zdravlja na radu polazeći od svoje unutrašnje organizacije a zavisno od proizvodnih proces te tehničko-tehnoloških potreba.
- (2) Poslodavac je dužan da u okviru plana poslovanja ili posebnog plana mjere zaštite i zdravlja na radu obezbijedi potrebna sredstva za sprovođenje i unaprijeđenje zaštite na radu sa rokovima za njihovu realizaciju.

Član 8. (Radnika za zaštitu na radu)

S obzirom da kod poslodavca ne postoje poslovi sa povećanim rizikom, radnik za zaštitu na radu se ne imenuje.

Član 9. (Imenovanje povjerenika za zaštitu na radu)

Obzirom da poslodavac zapošljava više od 30 radnika, povjerenik za zaštitu na radu se bira i imenuje u skladu sa propisanim uslovima.

Član 10. (Unaprjeđenje procesa sigurnosti na radu)

Unaprjeđivanje organizacije i procesa rada kojima se garantuje sigurnost radnika na radu, stalni su zadatak rukovodilaca koji organizuju i rukovode procesom rada.

Član 11.
(Utvrđivanje posebnih pravila zaštite na radu)

U cilju provođenja zaštite na radu u skladu sa ovim Pravilnikom, direktor donosi posebna pravila i mjere sigurnosti pri radu za specifične djelatnosti Poslodavca, koji se obavljaju u pojedinim fazama poslovanja ili karakterističnim uslovima rada.

III - PRAVILA PREVENCIJE I ZAŠTITE

Član 12.
(Obaveze provođenja preventivnih mjera)

- (1) Poslodavac je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja radnika, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.
- (2) Poslodavac je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.

Član 13.
(Načela u provođenju mjera zaštite na radu)

Poslodavac provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

- a) procjene rizika,
- b) izbjegavanja rizika,
- c) sprječavanja rizika,
- d) otklanjanja rizika na njihovom izvoru,
- e) prilagođavanja rada i mjesta rada radniku naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
- f) prilagođavanja tehničkom napretku,
- g) zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
- h) zamjene opasnih materija bezopasnim,
- i) utvrđivanja jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora vezanih za radnu okolinu,
- j) davanja prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- k) odgovarajućeg osposobljavanja i obavještavanja radnika.

Član 14.
(Preventivne mjere)

Poslodavac preduzima sljedeće preventivne mjere:

- a) za sve poslove u tehničko – tehnološkom procesu rada utvrdio je uvjete rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati (Prilog I, koji je sastavni dio ovog Pravilnika),
- b) osigurava prethodne ljekarske preglede radi utvrđivanja da zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uvjetima rada i zahtjevima radnog mjesta,
- c) omogućava radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
- d) obavještava radnike, vijeće zaposlenika i povjerenika za zaštitu na radu o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad,
- e) osposobljava radnike za siguran rad,
- f) osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje,

- g) osigurava periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzima mjere za sprečavanje nastanka invaliditeta i profesionalnih oboljenja radnika,
- h) osigurava periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima,
- i) osigurava periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnoj okolini,
- j) osigurava periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim Pravilnikom o zaštiti na radu,
- k) provodi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima,
- l) provodi mjere za osiguranje prve pomoći,
- m) provodi i druge mjere prevencije u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Član 15.

(Opšte i posebne mjere zaštite na radu)

U cilju prevencije i zaštite zdravlja radnika ovim pravilnikom se propisuju opšte i posebne mjere zaštite na radu.

Član 16.

(Provođenje mjera zaštite od požara)

- (1) Poslodavac provodi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima-
- (2) Poslodavac uspostavlja potrebne veze sa specijalizovanim službama u pogledu spašavanja i protivpožarne zaštite.
- (3) Za provođenje odredaba iz stava (1) ovog člana poslodavac će odrediti radnike koji će provoditi mjere protivpožarne zaštite i evakuacije radnika.

Član 17.

(Provođenje mjera za osiguranje prve pomoći)

- (1) Poslodavac provodi mjere za osiguranje prve pomoći u skladu sa posebnim propisom.
- (2) Poslodavac uspostavlja potrebne veze sa specijalizovanim službama u pogledu prve pomoći i hitne zdravstvene zaštite radnika.
- (3) Poslodavac određuje radnike koji će provoditi mjere prve pomoći.

Član 18.

(Znakovi upozorenja na opasnost)

- (1) Poslodavac, na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama, trajno postavlja znakove upozorenja na opasnost i znakove općih obavještanja, u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavještanje, poslodavac je dužan trajno postaviti pisana uputstva o uvjetima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.

IV - POSLOVI SA POVEĆANIM RIZIKOM

Član 19.

(Utvrđivanje radnih mjesta sa povećanim rizikom)

- (1) Poslovi sa povećanim rizikom, a koji su utvrđeni na osnovu Akta o procjeni rizika navedenog u preambuli ovog Pravilnika, kod poslodavca navedeni su u Prilogu II ovog Pravilnika.
- (2) Kod poslodavca Aktom o procjeni rizika, nisu utvrđena radna mjesta sa povećanim rizikom.

V - POSLOVI NA KOJIMA SE PROVODI MJERA SKRAĆIVANJA RADNOG VREMENA

Član 20.

(Poslovi na kojima se radno vrijeme skraćuje)

(1) Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja tj. invaliditeta, poslodavac će preduzeti mjere da se radno vrijeme skraćuje srazmjerno štetnom utjecaju uvjeta rada na zdravlje i na radnu sposobnost radnika, u skladu sa Zakonom.

(2) Poslovi na kojima se radno vrijeme skraćuje utvrđuju se u Prilogu III ovog Pravilnika. Na poslovima, na kojima se radno vrijeme skraćuje u skladu sa Zakonom, pri ostvarivanju prava na plaću i drugih prava po osnovu rada i u vezi sa radom, skraćeno radno vrijeme u smislu ovog člana izjednačava se sa punim radnim vremenom.

(3) Kod poslodavca, Aktom o procjeni rizika, ne postoje radna mjesta na kojima se preporučuje mjera skraćivanja radnog vremena.

VI - SREDSTVA I OPREMA LIČNE ZAŠTITE

Član 21.

(Osiguranje korištenja sredstava i opreme lične zaštite)

(1) Poslodavac je dužan da radniku po stupanju u radni odnos osigura korištenje odgovarajućih sredstava i opremu lične zaštite.

(2) Poslodavac je dužan da u skladu sa posebnim propisom, radnicima osigura korištenje sredstava i opreme lične zaštite koja:

- a) je proizvedena u skladu sa zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima,
- b) pruža pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik sredstava i opreme lične zaštite, odnosno ako posjeduje ispravu izdatu od strane proizvođača ili uvoznika tih sredstava i opreme lične zaštite kojom se dokazuje da ta sredstva i oprema odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te ako daju uputstva za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji BiH,
- c) odgovara postojećim uslovima na radnom mjestu i u radnoj okolini, odnosno koja odgovara uslovima i specifičnostima rada kako bi se rizici otklonili ili smanjili,
- d) je namjenski izrađena za otklanjanje ili smanjenje rizika na radnom mjestu i kao takvi ne smiju da povećavaju postojeće ili da stvaraju nove rizike za sigurnost i zdravlje radnika,
- e) odgovara specifičnim ergonomskim zahtjevima na radnom mjestu i zdravstvenom stanju radnika tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika,
- f) je tako izrađena da radnik može pravilno i na jednostavan način koristiti i poslije podešavanja.

Član 22.

(Obaveze poslodavca u pogledu sredstava i opreme lične zaštite)

(1) Poslodavac je dužan osigurati da korištenje sredstava i opreme lične zaštite radnicima ne prouzrokuje bilo kakve finansijske obaveze.

(2) Poslodavac je dužan osigurati da se kroz osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, provede osposobljavanje radnika za sigurno korištenje odgovarajućih sredstava i opreme lične zaštite.

(3) Poslodavac je dužan osigurati da radnici koriste sredstva i opremu lične zaštite isključivo u skladu sa njihovom namjenom i da budu upoznati sa rizicima od kojih ga štite sredstva i oprema lične zaštite i

da koriste sredstava i opremu lične zaštite u skladu sa svim sigurnosno-tehničkim podacima za odgovarajuća sredstava i opremu lične zaštite.

(4) Poslodavac je dužan osigurati da radniku budu na korištenje data samo ispravna sredstva i oprema lične zaštite, uključujući mjere za pravilno čuvanje, održavanje, popravke i zamjene sredstava i opreme lične zaštite.

(5) Poslodavac je dužan da isključi iz upotrebe sredstva i opremu lične zaštite na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

(6) Poslodavac ne može dati finansijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za osiguravanje sredstava i opreme lične zaštite.

Član 23.

(Korištenje ličnih zaštitnih sredstava i opreme)

(1) Sredstva i opremu lične zaštite radnik koristi na radnom mjestu i u radnoj okolini, odnosno prilikom obavljanja poslova na kojima se rizici za sigurnost i zdravlje radnika na radu ne mogu otkloniti ili u dovoljnoj mjeri smanjiti primjenom općih pravila i mjera zaštite na radu ili odgovarajućom organizacijom rada.

(2) Radnik je dužan koristiti dodijeljena sredstva i opremu lične zaštite u skladu s njihovom namjenom i uputama za upotrebu, osiguravati njihovo pravilno održavanje te nakon korištenja ista odlagati i čuvati u skladu sa zahtjevima proizvođača.

(3) Prilikom korištenja sredstava i opreme lične zaštite radnik ne smije:

- a) koristiti opremu i sredstva lične zaštite koje mu nisu povjerena i za čiju pravilnu upotrebu nije osposobljen,
- b) popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na opremi i sredstvima lične zaštite ili zaštitnoj napravi, osim kada je za to osposobljen i ovlašten,
- c) iznositi sredstva lične zaštite izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

(4) Kada radnik, zbog više opasnosti i štetnosti kojima je izložen, mora istovremeno koristiti različita sredstva i opremu lične zaštite, poslodavac mu je dužan osigurati sredstva i opremu koja su međusobno prilagodljiva, a da pri tome efikasno štite radnika od opasnosti i štetnosti kojima je izložen na radnom mjestu i u radnoj okolini.

(5) Sredstva i oprema lične zaštite su u pravilu namijenjeni ličnoj upotrebi. Izuzetno, kada okolnosti zahtijevaju da određeno sredstvo ili opremu lične zaštite koristi više radnika, poslodavac je dužan preduzeti sve potrebne mjere da takvo korištenje opreme ne prouzrokuje zdravstvene ili higijenske probleme za različite korisnike.

Član 24.

(Dužnosti radnika u pogledu sredstava i opreme lične zaštite)

(1) Radnik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.

(2) Prestankom radnog odnosa radnik je dužan vratiti sredstva lične zaštite, a rasporedom na drugo radno mjesto, radnik će vratiti ona sredstva kojima nije istekao rok trajanja i koja mu nisu potrebna na novom radnom mjestu.

(3) Svako oštećenje, uništenje ili gubitak opreme ili sredstava lične zaštite do kojeg je došlo namjerno ili iz krajnje nepažnje, radnik je dužan je nadoknaditi štetu poslodavcu.

Član 25.

(Izbor i dodjela sredstava i opreme lične zaštite)

- (1) Poslodavac određuje sredstva i opremu lične zaštite na osnovu izvršene procjene rizika, odnosno prepoznatih opasnosti i štetnosti kojima su radnici izloženi na radnom mjestu i u radnoj sredini u skladu sa *Pravilnikom o upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu* (*Sl. novine FBiH* broj: 42/25).
- (2) Način upotrebe sredstava i opreme lične zaštite, a naročito učestalost njene upotrebe određuje se na osnovu nivoa rizika, učestalosti izloženosti riziku, uslova na mjestu rada i prilagođavanja sredstava i opreme lične zaštite specifičnostima na mjestu rada, specifičnostima sredstava za rad i uslova u kojima radnik sredstava i opremu lične zaštite mora koristiti na mjestu rada.
- (3) Radi ispunjavanja obaveze propisanih *Pravilnikom o upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu* (*Sl. novine FBiH* broj: 42/25) poslodavac će sačiniti Pregled rizika (opasnosti i štetnosti) koji uslovljavaju korištenje sredstava i opreme lične zaštite, odrediti sredstva i opremu lične zaštite koja odgovaraju Pregledu sredstava i opreme lične zaštite i dati na korištenje odgovarajuća sredstva i opremu lične zaštite radniku prema poslovima koji zahtijevaju njihovo korištenje, kako je navedeno Prilogu I ovog Pravilnika.

Član 26.

(Periodični pregledi i ispitivanja sredstava i opreme lične zaštite)

- (1) Periodični pregledi i ispitivanja sredstava i opreme lične zaštite vrše se na način, po postupku i u rokovima utvrđenim *Pravilnikom o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu* (*Sl. novine Federacije BiH*, broj: 23/21).
- (2) Sredstva i oprema lične zaštite koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno ispravu iz člana 67. stav (1) *Zakona o zaštiti na radu* (*Sl. novine FBiH* br. 79/20), kojom se dokazuje da pregledana sredstva i sredstva i oprema lične zaštite udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

VII - PRAVA I DUŽNOSTI POVJERENIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Član 27.

(Povjerenik za zaštitu na radu)

- (1) Povjerenik za zaštitu na radu je lice izabrano ili imenovano da predstavlja zaposlene u oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu kod poslodavca.
- (2) Kod poslodavca radnici biraju ili imenuju povjerenika za zaštitu na radu.
- (3) Povjerenika za zaštitu na radu imenuje vijeće zaposlenika ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici.
- (4) Povjerenik za zaštitu na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.

Član 28.

(Prava i dužnosti povjerenika za zaštitu na radu)

- (1) Povjerenik za zaštitu na radu ima pravo da:
 - a) dobije informacije o uvjetima rada, analizama povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti vezanih za rad, nalazima i preporukama inspeksijskih organa,
 - b) zahtijeva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,
 - c) informiše radnike o provođenju mjera zaštite na radu,
 - d) zahtijeva inspeksijski pregled ako smatra da mjere koje je preduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uvjete rada i iznese svoja zapažanja u toku inspeksijskog pregleda,
 - e) prisustvuje inspeksijskim pregledima i/ili dostavi svoja zapažanja u toku inspeksijskih pregleda.

(2) Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih ovim pravilnikom, povjerenik za zaštitu na radu iz reda radnika ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

(3) Povjerenik za zaštitu na radu poslove utvrđene ovim pravilnikom može obavljati najviše šest sati sedmično.

(4) Poslodavac osigurava povjereniku za zaštitu na radu potrebna sredstva da može ostvarivati svoje funkcije koje proizilaze iz ovog zakona.

(5) Povjerenik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike, zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 29.

(Povjeravanje poslova zaštite na radu ovlaštenoj organizaciji)

(1) Ako se u nedostatku stručnog osoblja poslovi zaštite i prevencije ne mogu organizovati kod poslodavca, te ukoliko poslodavac nema radnih mjesta sa povećanim rizikom, poslodavac će angažovati ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu.

(2) Ako poslodavac angažuje ovlaštenu organizaciju iz stava (1) ovog člana, dužan je da osigura uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.

VIII - PRAVA I DUŽNOSTI ODGOVORNIH LICA I RADNIKA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Član 30.

(Direktor poslodavca)

Direktor poslodavca je obavezan da:

- a) se stara o primjeni odredbi Pravilnika o zaštiti na radu i drugih zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti zaštite na radu,
- b) prati izvršenja Plana i programa mjera zaštite na radu,
- c) organizuje izvršenje zaključaka inspekcije rada o otklanjanju utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u vezi sa zaštitom na radu,
- d) prati rad radnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u oblasti zaštite na radu i preduzima odgovarajuće mjere,
- e) pokreće disciplinski postupak protiv radnika iz prethodnog stava koji učine povredu radne obaveze iz oblasti zaštite na radu,
- f) donosi akte iz oblasti zaštite na radu,
- g) donosi odluke o mjerama za unapređenje zaštite na radu.
- h) na prijedlog nadležnih organa, preduzima mjere za otklanjanje nedostataka iz oblasti zaštite na radu
- i) u izuzetno hitnim slučajevima ili na intervenciju organa nadzora, preduzimaju mjere za otklanjanje neposrednih opasnosti.

Član 31.

(Rukovodioci organizacionih jedinica poslodavca)

Rukovodioci organizacionih jedinica poslodavca su odgovorna lica za sprovođenje zaštite na radu, te je u tom smislu obavezno da:

- a) organizuju bezbjedan proces rada i sprovođenja zaštite na radu, te vrše kontrolu primjene odredbi Pravilnika o zaštiti na radu, drugih općih akata iz zaštite na radu, kao i općih i posebnih propisa kojima se regulišu postupci zaštite na radu,
- b) staraju se o periodičnim pregledima mašina, uređaja i radnih prostorija, kao i obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu,
- c) obezbjeđuju radnicima potrebna lična zaštitna sredstva i opremu,

- d) saraduju sa povjerenikom za zaštitu na radu na planu sprovođenja i unapređenja zaštite na radu,
- e) učestvuju u pripremi prijedloga programa mjera zaštite na radu,
- f) kontrolišu neposredne rukovodioce u izvršavanju obaveza iz oblasti zaštite na radu,
- g) podnose prijavu za pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze usljed nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu,
- h) prate primjenu novih propisa iz oblasti zaštite na radu.

Član 32. **(Neposredni rukovodilac)**

Neposredni rukovodilac dužan je da organizuje proces rada na način kojim se obezbjeđuju sigurni uslovi rada, a naročito je obavezan:

- a) da svakog novoprimljenog radnika upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu, kao i sa mjerama zaštite,
- b) da se stara o obezbjedenju ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- c) da udalji sa radnog mjesta radnika koji je pod dejstvom alkohola ili narkotika i radnika koji se ne pridržava mjera zaštite na radu,
- d) da obezbijedi odgovarajuću urednost radnog prostora,
- e) da stavi van upotrebe mašine i uređaje na kojima je došlo do kvara i obezbijedi stručno lice za popravku istih,
- f) da pruži prvu pomoć povrijeđenim radnicima,
- g) da prijavi svaku povredu na radu,
- h) da svakodnevno kontrolise primjenu mjera zaštite na radu, ispravnost elektroinstalacija uređaja, sredstava rada i radnih prostorija,
- i) da podnosi prijave za povredu radne obaveze zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu.

IX – PRAVA I DUŽNOSTI RADNIKA

Član 33. **(Pravo na sigurne i zdrave uvjete rada)**

- (1) Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uvjete rada.
- (2) Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Član 34. **(Upoznavanje radnika s uslovima rada i obavezama u oblasti zaštite na radu)**

- (1) Prije raspoređivanja radnika na poslove i radne zadatke radi čijeg je vršenja zasnovan radni odnos radnik ima pravo i dužnost da se upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu kao i propisanim mjerama zaštite na radu.
- (2) Radnik je obavezan da pristupi obuci i provjeri znanja iz oblasti zaštite na radu kao i periodičnim ljekarskim pregledima, ako je potreba za provođenjem istih utvrđena u važećem Aktu o procjeni rizika.

Član 35. **(Dužnost radnika da sebe i druge ne izlaže opasnostima)**

Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje poslodavac, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

Član 36.
(Dužnosti radnika)

- (1) Radnici su, naročito, dužni:
- a) da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu ovog pravilnika,
 - b) da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje poslodavac,
 - c) da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju,
 - d) ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne mašinu, uređaj, alat, pogon ili objekat i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati,
 - e) da odmah obavijeste poslodavca o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite,
 - f) da obavijesti lice odgovorno za to radno mjesto i/ili poslodavca o povredama koje su zadobili,
 - g) da saraduju sa poslodavcem u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor rada,
 - h) da saraduje sa poslodavcem u provođenju mjera koje će obezbijediti da radna okolina i uvjeti rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta,
 - i) obavljaju periodične ljekarske preglede u terminima po zahtjevu poslodavca,
 - j) da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori rada.
- (2) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu ovog pravilnika čini težu povredu radne obaveze u skladu sa općim aktom poslodavca.
- (3) Obaveze radnika u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu ne utiču na obaveze i odgovornosti poslodavca.

Član 37.
(Obaveza obavještanja o zapaženim nedostacima, kvarovima i pojavama koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu)

- (1) Radnik je dužan da odmah prijavi sve zapažene nedostatke, kvarove i druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.
- (2) Prijava može biti pismena ili usmena a podnosi se neposrednom rukovodiocu.

Član 38.
(Postupanje u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika)

- (1) Radnik ima pravo da odbije da radi ako smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovodioca i/ili imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora rada i predstavnika radnika.
- (2) Po prijemu obavijesti iz stava (1) ovog člana nadležna inspekcija rada obavezna je da odmah izvrši uviđaj na licu mjesta i naredi da se provedu odgovarajuće mjere zaštite odnosno zabrani rad dok se mjere ne provedu ili obavijesti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.
- (3) Radnik iz stava (1) ovog člana koji se udaljio sa radnog mjesta, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako poslodavac dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

Član 39.
(Postupanje poslodavca u slučaju neposredne opasnosti)

U slučaju da se na radnom mjestu i mjestu rada pojave takve okolnosti zbog kojih prijete neposredna opasnost po život i zdravlje radnika, poslodavac je dužan odmah preduzeti za njihovo otklanjanje, a radnika do osiguranja sigurnih uvjeta mjestu rada može rasporediti da vrši poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima stečenim radom.

Član 40.
(Obaveza obavještanja o zdravstvenom stanju)

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenim poslovima mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavijestiti Poslodavca i nadležnu zdravstvenu ustanovu.

Član 41.
(Zabrana rada koji ugrožava zdravstveno stanje radnika)

Radniku se ne može narediti prekovremeni i noćni rad ako bi po nalazu nadležne zdravstvene ustanove takav rad mogao ugroziti odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

X - PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Član 42.
(Prava, obaveze i odgovornosti poslodavca)

Poslodavac je dužan da:

- a) organizuje poslove sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- b) vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrđuje poslove sa povećanim rizikom, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom,
- c) omogućiti radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
- d) donese Pravilnik o zaštiti na radu,
- e) obavještava radnike, vijeće zaposlenika i povjerenika za zaštitu na radu o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad,
- f) osigurava da planiranje i uvođenje novih tehnologija bude predmet savjetovanja sa radnicima i/ili njihovim povjerenikom za zaštitu na radu u vezi sa posljedicama po sigurnost i zdravlje izazvanih izborom opreme, uvjeta rada i radne okoline,
- g) osposobljava radnike za siguran rad,
- h) osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje,
- i) osigurava periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzima mjere za sprječavanje nastanka invaliditeta i profesionalnih oboljenja radnika,
- j) osigurava periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima,
- k) osigurava periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklime u radnoj okolini,
- l) osigurava periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom,
- m) provodi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima,
- n) provodi mjere za osiguranje prve pomoći,
- o) unapređuje sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
- p) obavještava nadležnu inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu,
- q) obavještava nadležnu inspekciju o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata.

Član 43.

(Obaveza utvrđivanja uvjeta rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika)

- (1) Poslodavac je dužan da za sve poslove u tehničko-tehnološkom procesu rada utvrdi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati.
- (2) Radnik ne može zasnovati radni odnos ukoliko prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uvjetima rada i zahtjevima radnog mjesta.
- (3) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika iz stava (2) ovog člana utvrđuju se na osnovu ljekarskog uvjerenja izdatog od strane odjeljenja za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.

Član 44.

(Obaveza ispitivanja radne okoline)

Poslodavac je obavezan ispitivati radnu okolinu, odnosno procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizičkim, hemijskim i biološkim štetnostima na radu.

Član 45.

(Zabrana prouzrokovanja finansijskih obaveza za radnike)

Mjere zaštite koje provodi poslodavac i koje se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ne smiju radnicima prouzrokovati finansijske obaveze.

Član 46.

(Obaveza upoznavanja sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu)

Poslodavac, odnosno radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, mora biti upoznat sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a naročito ako se radi o tehnologijama u kojima postoji opasnost od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i poremećaja u tehnološkom procesu koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.

Član 47.

(Obaveze poslodavca u oblasti zaštite i spašavanja)

- (1) Poslodavac je dužan da:
 - a) preduzme potrebne mjere za prvu pomoć, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini preduzeća, odnosno poslovanja,
 - b) uspostavi potrebne veze sa specijalizovanim službama, posebno u pogledu prve pomoći, hitne zdravstvene zaštite, spašavanja i protivpožarne zaštite.
- (2) Za provođenje odredaba iz stava (1) ovog člana poslodavac će odrediti radnike koji će provoditi mjere prve pomoći, protivpožarne zaštite i evakuacije radnika.
- (3) Broj radnika iz stava (2) ovog člana, njihovo osposobljavanje i oprema kojom raspolažu moraju odgovarati veličini i/ili posebnim opasnostima u pravnom licu, odnosno poslovanju.

Član 48.

(Obaveze poslodavaca u slučaju neposredne opasnosti)

- (1) Poslodavac je dužan da:
 - a) upozna sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su preduzete ili koje će se preduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće,
 - b) preduzme mjere i izda uputstva kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i/ili odmah napuste radno mjesto i pređu na neko sigurno mjesto,
 - c) ne traži od radnika da nastave rad u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna

opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost po sigurnost više ljudi i širu okolinu.

(2) Radnici koji u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti napuste svoje radno mjesto i/ili opasno područje ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

(3) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih lica, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, da bi se izbjegle posljedice te opasnosti, pod uvjetom da te mjere ne smiju biti u očitom neskladu sa opasnošću.

(4) Zbog preduzimanja mjera iz stava (3) ovog člana radnici ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

Član 49. (Obavještavanje radnika)

(1) Poslodavac je dužan radnicima i/ili njihovim predstavnicima davati odgovarajuća pisana uputstva koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.

(2) Uputstva iz stava (1) ovog člana moraju biti istaknuta na mjestu rada.

(3) Izuzetno, kada prijeti iznenadna opasnost po život i zdravlje, uputstvo iz stava (1) ovog člana poslodavac može dati usmeno.

(4) Uputstva iz stava (1) ovog člana daju se svim radnicima uključujući i radnike drugih poslodavaca koji obavljaju poslove kod poslodavca.

Član 50. (Obavještavanje predstavnika radnika i vijeća zaposlenika)

(1) Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje izvijesti povjerenika za zaštitu na radu, vijeće zaposlenika o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je preduzeo i koje će preduzeti radi unaprjeđivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.

(2) Osim redovnog obavještavanja iz stava (1) ovog člana, poslodavac ima obavezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao i nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera zaštite na radu.

Član 51. (Pisana obavijest o rezultatima procjene rizika)

Poslodavac je dužan osigurati zaposlenim ženama za vrijeme trudnoće i dojenja, zaposlenim licima mlađim od 18 godina i radnicima sa umanjenom radnom sposobnošću, da pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obavješteni o procijenjenim rizicima na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju, u cilju povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

XI - OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Član 52. (Osposobljavanje radnika)

(1) Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premještaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.

(2) Poslodavac je dužan da radnika u toku osposobljavanja za siguran i zdrav rad, upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o preduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa aktom o procjeni rizika.

(3) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad mora biti prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mjesta.

Član 53.
(Provjera osposobljenosti za siguran i zdrav rad)

- (1) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, poslodavac obavlja teorijski i na praktičan način.
- (2) Provjera teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad obavlja se na radnom mjestu.
- (3) Radnik koji prilikom provjere sposobnosti ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za siguran i zdrav rad.
- (4) Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom vrši se na način, u roku i po postupku utvrđenom aktom o procjeni rizika.

Član 54.
(Teorijsko i praktično osposobljavanje)

- (1) U toku osposobljavanja iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnik se upoznaje naročito sa:
 - a) tehničko-tehnološkim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima svog radnog mjesta,
 - b) opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,
 - c) mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i provode,
 - d) upotrebom odgovarajućih sredstava rada i odgovarajuće opreme i sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
 - e) pravima i dužnostima u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja tih propisa i mjera,
 - f) pružanjem prve pomoći,
 - g) organizacijom sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - h) korištenjem protivpožarnih aparata,
 - i) odredbama Zakona o zaštiti na radu.
- (2) Osposobljavanje radnika iz stava (1) ovog člana poslodavac može obaviti ako ima zaposlena lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
- (3) Ako poslodavac nije u mogućnosti da izvrši osposobljavanje radnika u smislu stava (1) ovog člana, te poslove povjerit će ovlaštenoj organizaciji za zaštitu na radu.

XII - OPĆA PRAVILA I MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 55.
(Pravila i mjere zaštite na radu)

Zaštita na radu obuhvata sistem pravila i mjera, a posebno:

- a) pravila i mjere pri projektovanju i izradi sredstava rada,
- b) pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
- c) pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom spolu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
- d) načine i postupke osposobljavanja i obavješćavanja radnika i poslodavaca sa svrhompostizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,
- e) načine i postupke saradnje sa poslodavca, radnika, njihovih predstavnika i udruženja, te javnih organa nadležnih za zaštitu na radu,
- f) zabranu stavljanja radnika u nepovoljan položaj zbog aktivnosti poduzetih radi zaštite na radu ,
- g) ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.

Član 56.
(Obaveza projektovanja mjera zaštite nad sredstvima rada)

Projektovanje, izvođenje i stavljanje u funkciju objekata, tehnoloških procesa i radnih mjesta, izrada, proizvodnja, uskladištenje, ispitivanje, zamjena, instaliranje, korištenje i održavanje sredstava za rad, uvoz i rukovanje sredstvima za rad, opasnim materijama i energijom, vrši se u skladu sa zahtjevima utvrđenim odredbama *Zakona o zaštiti na radu FBiH* („Službene novine FBiH” („Sl. novine FBiH”, br. 79/2020), podzakonskih akata, relevantnih tehničkih propisa i standarda te razvojem naučno-tehničkih dostignuća.

XIII - OPŠTE MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 57.
(Osvjetljenje radnih i pomoćnih prostorija)

- (1) Radne i pomoćne prostorije moraju biti prema vrsti poslova dovoljno osvijetljene prirodnom ili vještačkom svjetlošću.
- (2) Prozori, otvori za osvjjetljenje, kao uređaji i elementi za vještačko osvjjetljenje moraju se držati u čistom i ispravnom stanju.

Član 58.
(Zagrijavanje radnih i pomoćnih prostorija)

Radne prostorije u zimskom periodu moraju se zagrijavati, pri čemu treba da se obezbijedi temperatura u radnoj prostoriji koja odgovara propisanim vrijednostima u zavisnosti od intenziteta tjelesnog rada, vlažnosti i kretanja vazduha u radnoj prostoriji.

Član 59.
(Visina radnih i pomoćnih prostorija)

Visina radnih prostorija treba biti u skladu sa *Pravilnikom o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore* („Službeni list SRBiH”, br. 05/88).

Član 60.
(Podne površine u radnim i pomoćnim prostorijama)

- (1) Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, pogodni za održavanje i ne smiju propuštati vlagu.
- (2) Ukoliko se koriste tepisi za prekrivanje podova, isti moraju biti izvedeni na način da su fiksirani za podlogu kako bi se minimizala opasnost od pada.

Član 61.
(Snadbjevanje vodom i sanitarne prostorije)

Svi objekti moraju imati uređaje za hladnu i toplu vodu kao i odgovarajuće sanitarne prostorije.

Član 62.
(Električne instalacije)

Električne instalacije i uređaji moraju se izvoditi i održavati u skladu sa važećim propisima.

Član 63.
(Održavanje elektroinstalacija)

Poslove održavanja i opravke elektroinstalacija i uređaja poslodavac je dužan povjeriti samo kvalifikovanim radnicima koji su za to ovlašteni.

Član 64.
(Kontrola ispravnosti električnih instalacija)

Poslodavac je dužan da vrši kontrolu ispravnosti elektroinstalacija i to prije upotrebe, nakon rekonstrukcije i te periodično, u saradnji sa stručnom i ovlaštenom ustanovom jednom u tri godine.

Član 65.
(Uređaji za napajanje i razvod električne energije)

- (1) U radnim prostorijama kod poslodavca moraju biti izvedeni prekidači (sklopke) za odvajanje od mrežnog napona sa vidljivom oznakom „Uključeno“ i „Isključeno“.
- (2) Razvodni ormari se moraju izraditi od nezapaljivog materijala i moraju biti trajno slobodni i pristupačni.

Član 66.
(Postupanje u slučaju kvara elektroinstalacija)

Radnici su dužni prijaviti svaki kvar na električnim uređajima i instalacijama neposrednom rukovodiocu, te iste staviti van upotrebe dok ne budu osposobljene za ispravan i siguran rad od strane stručnog lica.

Član 67.
(Zaštita od udara groma)

- (1) Svi objekti moraju biti zaštićeni od udara groma prema važećim propisima.
- (2) Poslodavac je dužan vršiti periodičnu kontrolu ispravnosti gromobranske instalacije u propisanim rokovima i o tome voditi urednu evidenciju, a sve u saradnji sa stručnom i za to ovlaštenom institucijom.

Član 68.
(Prilazni i unutrašnji putevi)

Svi prilazni putevi, prolazi, kao i putevi unutrašnje komunikacije moraju biti stalno slobodni, prohodni, kao i propisno obilježeni.

Član 69.
(Zaštita od buke i vibracija)

- (1) Intenzitet buke i vibracije u radnim prostorijama mora biti u dozvoljenim granicama.
- (2) Na mašinama i uređajima gdje intenzitet buke i vibracije prelazi dozvoljene granice moraju se preduzimati tehničke mjere za smanjenje buke i vibracije.

Član 70.
(Imenovanje i obuka radnika za prvu pomoć)

Posebnom odlukom poslodavac će imenovati radnike zadužene za provođenje mjera prve pomoći, u skladu sa članom 36. stav (2) *Zakona o zaštiti na radu FBiH* („Službene novine FBiH“ br. 79/20), a koji moraju biti posebno obučeni kod ovlaštene ustanove u skladu sa *Pravilnikom o pružanju prve pomoći u slučaju povrede i oboljenja radnika na radu* („Službeni list SRBiH“ broj: 38/86)

Član 71.
(Osiguranje sredstava za pružanje prve pomoći)

Radne prostorije moraju biti opremljene sa vidljivo označenim ormarićem za prvu pomoć, koji mora biti opremljen odgovarajućim sanitetskim materijalom i sredstvima za pružanje prve pomoći.

XIV - POSEBNE MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 72.
(Ergonomska radna oprema)

Poslodavac je dužan osigurati radnicima odgovarajuću, ergonomski oblikovanu radnu opremu, koja uključuje: radni sto, stolicu podesivu po visini i sa podesivim zaslonom, te računarske monitore sa frekvencijom osvježavanja od najmanje 60 Hz, koji su podesivi po visini i nagibu, tastaturu i miš.

Član 73.
(Tehnička ispravnost službenih vozila)

Poslodavac je dužan osigurati tehničku ispravnost svih vozila koja se koriste u službene svrhe kao i ista redovno održavati, u skladu sa posebnim propisom i uputama proizvođača.

Član 74.
(Održavanje tehničke opreme)

Poslodavac je dužan održavati ispravnost tehničke opreme koju radnici koriste za rad, a koja se po članu 10. *Pravilnika o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu („Službene novine FBiH“, br. 23/21)*, ne ispituje kao sredstvo rada.

Član 75.
(Održavanje i dezinfekcija uređaja za klimatizaciju)

Poslodavac je dužan održavati ispravnost uređaja za klimatizaciju koje koristi, te provoditi redovnu dezinfekciju, u intervalima koje je propisao proizvođač, odnosno najmanje jednom u godinu dana ukoliko proizvođač nije propisao intervale.

Član 76.
(Obaveza provođenja mjera dezinfekcije, deratizacije i dezinsekcije)

Poslodavac je dužan provoditi redovnu mjeru dezinfekcije, deratizacije i dezinsekcije prostora koji koristi, u skladu sa posebnim propisima.

Član 77.
(Održavanje sanitarnih uređaja i čistoće radnih i pomoćnih prostorija)

- (1) Poslodavac je dužan osigurati da se sanitarni uređaji, kao što WC školjke, umivaonici i slično, redovno peru nakon upotrebe i dezinfikuju primjerenim sredstvima za tu namjenu.
- (2) Svaki radnik zasebno i Poslodavac u cjelini, dužan je da radnu okolinu održava čistom i urednom.
- (3) U radnim prostorijama i hodnicima kod poslodavca na pogodnim mjestima postavljaju se korpe za odlaganje otpadaka koje se svakodnevno prazne i čiste.

Član 78.
(Uputstva za siguran rad i čistoća prostora)

Poslodavac je dužan na vidnom mjestu istaći uputstva za siguran rad, u skladu sa važećim Aktom o procjeni rizika.

Član 79.
(Održavanje evakuacionih puteva)

U skladu sa *Zakonom o zaštiti i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, br. 64/09)*, svi radnici, kao i Poslodavac u cjelini, dužni su održavati evakuacione puteve, kao i pristup do hidrantskih ormarića, prohodnim i urednim, kako bi u slučaju požara iste mogli nesmetano koristiti.

Član 80.
(Postupanje u slučaju povećane klizavosti površina za kretanje)

Ukoliko u objektima koje koriste radnici, dođe do povećane klizavosti iz bilo kojeg razloga, obaveza poslodavca je da istakne upozorenje „Pazi klizavo“, kao i da odmah preduzme kojima će otkloniti uzrok klizavosti, čišćenjem i posušivanjem površina za kretanje ili nanošenjem abrazivnog materijala za sprečavanje klizavosti na pristupnim putevima objektima koje koristi poslodavac.

Član 81.
(Označavanje promjena nivoa podnih površina)

Sve promjene nivoa podnih površina moraju biti označene trakom žuto-crne boje sa dijagonalnim uzorkom.

Član 82.
(Obaveza osiguranja prohodnosti površina za kretanje)

(1) Privremeno skladištenje repromaterijala nije dozvoljeno vršiti na stepeništima, putevima namjenjenim za kretanje radnika, kao i na evakuacionim putevima.

(2) Prostore iz stava (1) ovog člana potrebno je održavati prohodnim u skladu sa članom 69. *Pravilnika o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore („Službeni list SRBiH“, br. 05/88)*.

Član 83.
(Sigurnost elektroinstalacija)

Elektroinstalacije u prostorijama koje koristi poslodavac moraju biti izvedene u skladu sa tehničkim propisima i na način da se opasnost od direktnog dodira sa instalacijama pod naponom svede na najmanju moguću mjeru.

Član 84.
(Obaveza označavanja opasnosti od električnog udara)

Svi razvodni ormari elektroinstalacija moraju biti zaključani, pristup njima ograničen, te biti vidno obilježeni na opasnost od udara električne struje i označeni sa znakom:
„ Pazi! Visok napon. Opasno po život.“.

Član 85.
(Zabrana pristupa neovlaštenim licima)

Radnicima i drugim licima je zabranjeno da ulaze u prostore na kojima je znak zabrane ulaza ili znak upozorenja na opasnost ako ne rade, odnosno obavljaju redovne poslove u tim prostorima.

Član 86.
(Sigurno rukovanje sredstvima za čišćenje)

(1) Radnici su dužni sredstva koja se koriste za čišćenje i higijensko održavanje radnog prostora čuvati samo u originalnoj ambalaži.

- (2) Pri radu sa sredstvima za čišćenje, radnici se moraju isključivo pridržavati uputstava izdatog od strane proizvođača.
- (3) Rad sa sredstvima za čišćenje koja su po hemijskom sastavu korozivi, ne smije se vršiti u zatvorenoj prostoriji. Prilikom rada s ovim sredstvima potrebno je obezbijediti ventilaciju i provjetravanje
- (4) Pri radu sa hemijskim sredstvima za čišćenje koje imaju nagrizajuće dejstvo po kožu, radnik mora obavezno koristiti zaštitnu opremu - zaštitne rukavice.

Član 87.
(Specifični uslovi i zahtjevi rada)

Za svako radno mjesto u okviru tehničko-tehnološkog procesa rada, poslodavac utvrđuje specifične uslove rada i zahtjeve koji se odnose na zdravstvenu sposobnost i psihofizičku spremnost radnika, s ciljem zaštite zdravlja radnika i sigurnosti procesa rada.

Član 88.
(Zaštita od stresa i psihičkih smetnji)

U slučaju pojave znakova stresa ili drugih psihičkih smetnji kod radnika, poslodavac je obavezan preduzeti odgovarajuće mjere u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, uključujući procjenu radne sposobnosti, savjetodavnu podršku i prema potrebi, privremeno prilagođavanje radnih uslova.

Član 89.
(Mjere zaštite psihološkog zdravlja)

- (1) Ako postoje rizici za psihološko zdravlje na radnom mjestu, radnici moraju biti obavješteni o tome, kao i o načinu zaštite.
- (2) Cilj obavještanja je da se radnici aktivno odnose prema čuvanju i unapređenju psihološkog zdravlja. Obuka iz oblasti bezbjednosti i unapređenja zdravlja treba da bude i sastavni dio edukacije za određeno zanimanje.

Član 90.
(Posebne mjere zaštite na određenim radnim mjestima)

Posebne mjere zaštite radnika na radu primjenjuju se na određenim radnim mjestima, kada se zbog specifičnih opasnosti i štetnosti, zaštita na radu ne može obezbijediti primjenom opštih mjera zaštite na radu.

Član 91.
(Obaveza provođenja prethodnih i periodičnih ljeakarskih pregleda)

- (1) Za radna mjesta sa srednje velikim rizikom, utvrđena u Aktu o procjeni rizika, potrebno je provoditi prethodne i periodične ljeakarske preglede, na način, sa sadržajem i u rokovima utvrđenim Aktom o procjeni rizika na kojem se temelji ovaj Pravilnik.
- (2) Pregled ljeakarskih pregleda dat je u prilogu IV ovog Pravilnika.

XV - POSEBNA SIGURNOST I ZAŠTITA

Član 92.
(Zaštita zdravlja žena, mladih i invalidnih radnika)

Mjere zaštite na radu u vezi sa posebnom zaštitom žena, mladih radnika i invalidnih lica, obezbjeđuje se očuvanje zdravlja i psihofizički razvoj mladih radnika, normalno ostvarivanje materinstva i sprječavanje daljeg smanjivanja i potpunog gubitka radne sposobnosti kod radnika kod kojih je radna sposobnost smanjena.

Član 93.
(Zaštita grupa posebno osjetljivih na rizike)

- (1) Poslodavac je dužan organizovati radno mjesto tako da vodi računa o prisustvu grupa osjetljivih na određene rizike.
- (2) Grupe posebno osjetljive na rizike, kao što su trudnice, porodilje ili dojilje, maloljetnici, lica sa invaliditetom, kao i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, moraju se zaštititi od opasnosti koje posebno njih pogađaju.

Član 94.
(Zabrana rada grupa posebno osjetljivih na rizike na određenim poslovima)

- (1) Zabranjen je rad trudnicama, porodiljama i dojiljama na poslovima na kojima postoji rizik od izloženosti opasnim materijama, hemijskim, fizičkim i biološkim agensima, štetnim zračenjima i mikroklimatskim uticajima, odnosno na poslovima sa teškim uvjetima rada, kao i posebno teškim i opasnim poslovima gdje postoji rizik po njihovo fizičko i mentalno zdravlje.
- (2) Radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću ne smije obavljati poslove na kojima postoji opasnost smanjenja preostale radne sposobnosti.

Član 95.
(Maloljetni radnici)

- (1) Radnik mlađi od osamnaest godina ne može se rasporediti na teške poslove odnosno poslove koji bi mogli štetno uticati na njegovo zdravlje i psihofizički razvoj.
- (2) Radniku iz prethodnog stava ne može se narediti prekovremeni i noćni rad.

Član 96.
(Žene u trudnoći odnosno dojenju djeteta)

- (1) Poslodavac je dužan ženu za vrijeme trudnoće, odnosno dojenja djeteta, rasporediti na druge poslove ako je to u interesu njenog zdravstvenog stanja, koje je utvrdio ovlašteni ljekar.
- (2) Poslodavac takvu preraspodjelu vrši u skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o radu i drugim internim aktima Poslodavca.

Član 97.
(Radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću)

Radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću imaju prava u skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o radu Poslodavca i drugim internim aktima Poslodavca.

XVI - PERIODIČNI PREGLEDI I ISPITIVANJE IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Član 98.
(Obaveza periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu)

U skladu sa odredbama *Pravilnika o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite naradu* („Službene novine FBiH, br. 23/21) iz oblasti zaštite na radu, periodičnih pregleda i ispitivanja, periodičnom pregledu i ispitivanju podliježu:

- sredstva za rad,
- električne i gromobranske instalacije,
- sredstva i oprema lične zaštite,
- fizičke, hemijske i biološke štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama.

Član 99.

Rokovi za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad

(1) Periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad koja se prvi put puštaju u rad, vrše se prije puštanja u rad, a naredni pregledi i ispitivanja vrše se najmanje jednom u tri godine, ako posebnim propisom nisu određeni drugi rokovi i ako ne dođe do izmijenjenih uvjeta iz stava (2) ovog člana.

Član 100.

(Rokovi periodičnih pregleda i ispitivanja elektroinstalacija i gromobrana)

(1) Periodični pregled i ispitivanje električnih instalacija vrši se u najmanje jednom u 3 (tri) godine.
(2) Periodični pregled i ispitivanje gromobranskih instalacija vrši se jedanput u 2 (dvije) godine.

Član 101.

(Periodični pregled i ispitivanje lične zaštitne opreme)

Pri periodičnom pregledu i ispitivanju sredstava i opreme lične zaštite, krajnji rok trajanja sredstava lične zaštitne opreme utvrđuje se na osnovu osnovnih tehničkih propisa, uputstva proizvođača i stanja opreme.

Član 102.

(Pregled i ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklike)

(1) Pregled i ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklike u radnim i pomoćnim prostorija vrši se jednom u 3 (tri) godine.
(2) Ispitivanje mikroklike vrši se u zimskom i ljetnom periodu.
(3) Pod zimskim periodom određeno je razdoblje od mjeseca oktobra do mjeseca marta.
(4) Pod ljetnim periodom određeno je razdoblje od mjeseca aprila do mjeseca septembra.

Član 103.

(Ovlaštena organizacija za vršenje periodičnih pregleda i ispitivanja)

(1) Sve periodične preglede i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu isključivo vrši ovlaštena organizacija, koja ima dozvolu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za obavljanje te vrste poslova.
(2) Nakon obavljenih periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, ovlaštena organizacija izrađuje i izdaje Zapisnik o stručnom nalazu i upotrebne dozvole.

XVII- USLOVI ZA UPOTREBU SREDSTAVA ZA RAD I RADNE OPREME

Član 104.

(Uslovi za upotrebu sredstava za rad i radne opreme)

(1) Radna oprema može se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uvjeti za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
(2) Sredstva i oprema lične zaštite mogu se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
(3) Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno ispravu kojom se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona, a koju je izradila za to ovlaštena organizacija.

Član 105.
(Prilagođena radna oprema)

- (1) Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti na odgovarajući način prilagođena toj svrsi tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.
- (2) Izbor radne opreme i materijala koji se koriste vrši se u skladu sa posebnim uvjetima i specifičnostima rada kako bi se otklonili ili smanjili rizici.

Član 106.
(Uputstva za sigurnu upotrebu i rukovanje sredstvima za rad)

Proizvođači i uvoznici radne opreme i sredstava i opreme lične zaštite obavezni su da izdaju ispravu kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te daju uputstva za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 107.
(Uputstva za sigurnu upotrebu i rukovanje opasnim materijama)

- (1) Proizvođači i uvoznici opasnih materija dužni su da daju uputstvo za sigurnu upotrebu i rukovanje.
- (2) Uputstvo sadrži identifikacione podatke, podatke o fizičkim, hemijskim i biološkim karakteristikama, stepen opasnosti od požara i eksplozije, opasnosti po zdravlje, o radioaktivnosti, o ekološkim podacima, o posebnim zaštitnim mjerama, o načinu skladištenja i označavanja, o prijenosu i transportu, kao i o postupku otklanjanja opasnih materija (sigurnosni list).
- (3) Podaci iz stava (2) daju se na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji BiH.

Član 108.
(Ograničenje stavljanja sredstava rada u promet)

Poslodavac ne može staviti u promet ili upotrebu sredstva za rad ili opasne materije prije nego što ispuni uslove koji su propisani Članom 16. *Zakona o zaštiti na radu Federacije BiH (Službene novine FBiH broj: 79/20)*.

Član 109.
(Zabrana naknade za mjere zaštite zdravlja na radu)

Poslodavac ne može dati finansijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za ispunjavanje zahtjeva standarda sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

XVIII - POVREDE NA RADU I EVIDENCIJE, IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE O NESREĆAMA I POVREDAMA NA RADU I PROFESIONALNIM OBOLJENJIMA

Član 110.
(Obaveza vođenja evidencija kod poslodavca)

- (1) Poslodavac je dužan da vodi propisanu evidenciju o:
 - a) radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom,
 - b) radnim mjestima sa povećanim rizikom,
 - c) opasnim materijama koje se koriste pri radu,
 - d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,
 - f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
 - g) ljekarskim pregledima radnika.

(2) Poslodavac je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o slučajevima iz stava (1) tačka f) ovog člana.

Član 111.
(Izvještaj o povredi na radu)

(1) Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, Poslodavac je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada, kao i nadležnoj inspekciji rada, odnosno zaštite na radu, u rokovima propisanim posebnim propisom.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana podnosi se na obrascu čiji sadržaj i način podnošenja propisan *Pravilnikom o sadržaju i načinu podnošenja izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju (Službene novine FBiH, broj: 9/23)*

Član 112.
(Obaveza obavještavanja inspekcije rada)

(1) O svakom smrtnom slučaju, težoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu poslodavac je obavezan odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada.

XIX - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 113.
(Izmjene i dopune Pravilnika)

Ovaj Pravilnik se obavezno ažurira nakon izmjena i dopuna u aktu o procjeni rizika, a sve izmjene i dopune se vrše na način i po postupku za njegovo donošenje.

Član 114.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja od strane Upravnog odbora poslodavca i objavit će se na oglasnoj ploči i internet stranici poslodavca.

Broj: 01-1-02-3869/26
Sarajevo, 16. 4. 2026. godine

Predsjednik Upravnog odbora

Refik Šećibović

PRILOG I: SREDSTVA I OPREMA LIČNE ZAŠTITE

RADNO MJESTO	PREGLED SREDSTAVA I OPREME LICNE ZASTITE
Vozač	Zaštitna odjeća - Kompleti i odjevni predmeti za zaštitu od hladnoće (EN 342:2004) Zaštitna odjeća -- Zaštita od kiše (EN 343:2003 +A1:2007) EN 14058:2005, Upozoravajuća odjeća od fluorescentnog i retrorefleksnog materijala (prsluk), (EN ISO 20471:2013 - - klasa 2)

PRILOG II: SPISAK RADNIH MJESTA SA POVEĆANIM RIZIKOM

Kod poslodavca nisu utvrđena radna mjesta sa povećanim rizikom.

PRILOG III: SPISAK RADNIH MJESTA NA KOJIMA SE PRIMJENJUJE MJERA SKRAĆENJA RADNOG VREMENA

Kod poslodavca ne postoje radna mjesta na kojima se primjenjuje mjera skraćivanja radnog vremena.

PRILOG IV: LJEKARSKI PREGLEDI

Poslodavac upućuje radnike na ljebarski pregled, po programu i u rokovima utvrđenim Pravilnikom o postupku raspoređivanja radnika na poslove sa povećanim rizikom i o postupku prethodnih i periodičnih ljebarskih pregleda radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom. ("Službene novine FBiH", br. 9/2023), kako slijedi:

<i>Redni broj</i>	<i>Naziv radnog mjesta</i>	<i>Ljebarski pregled (rizici)</i>	<i>Rokovi obavljanja periodičnih ljebarskih pregleda</i>
1.	Vozač	54.	Rokovi zdravstvenih pregleda utvrđeni su posebnim propisima.